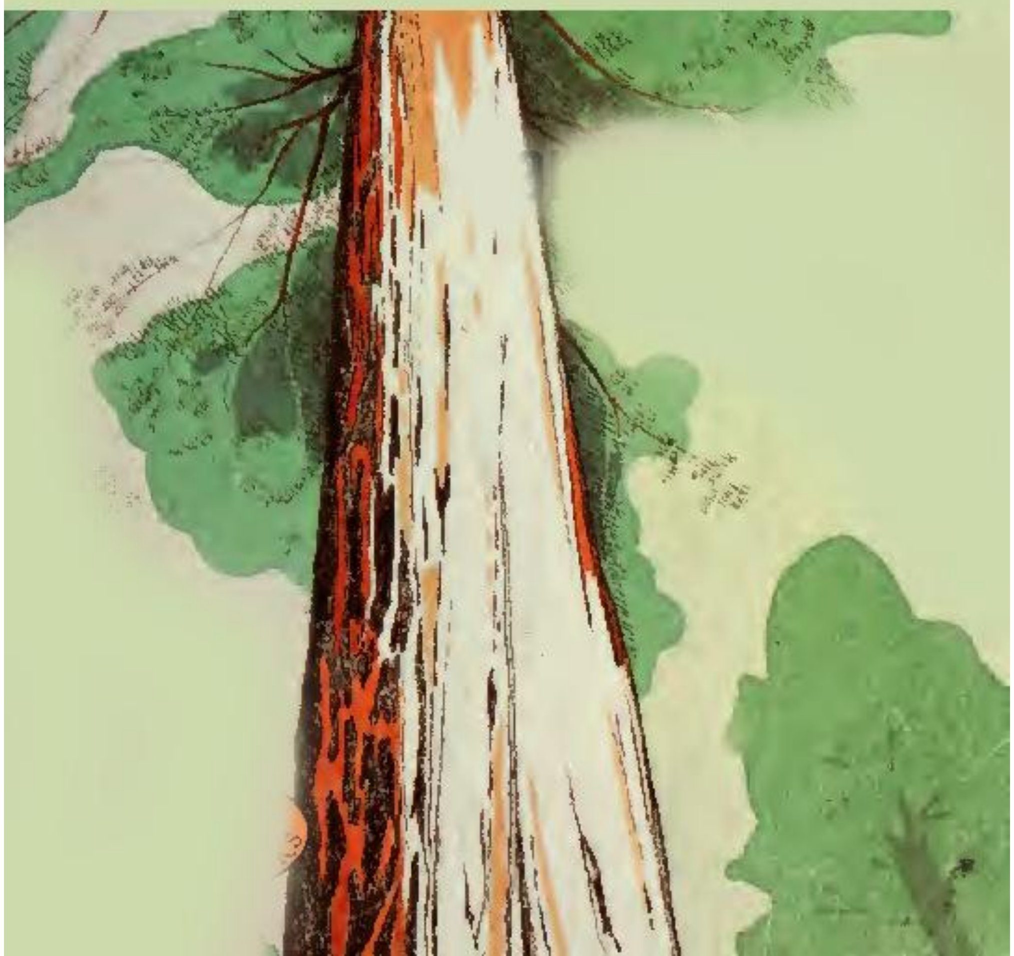
सगळ्यात मोठे झाड

कैरोलिन अर्नोल्ड
मराठी: अश्विनी बर्वे



सगळ्यात मोठे झाड

कैरोलिन अर्नोल्ड
मराठी: अश्विनी बर्वे





विशाल सिकोयाचे झाड

Giant Sequoia Trees







प्रश्न: कोणते झाड

स्टैचू ऑफ लिबर्टीपेक्षाही उंच आहे?

एका मोठ्या समुद्री जहाजापेक्षाही जड आहे?

सगळ्या प्राण्यांपेक्षाही मोठे आहे?

उत्तर:

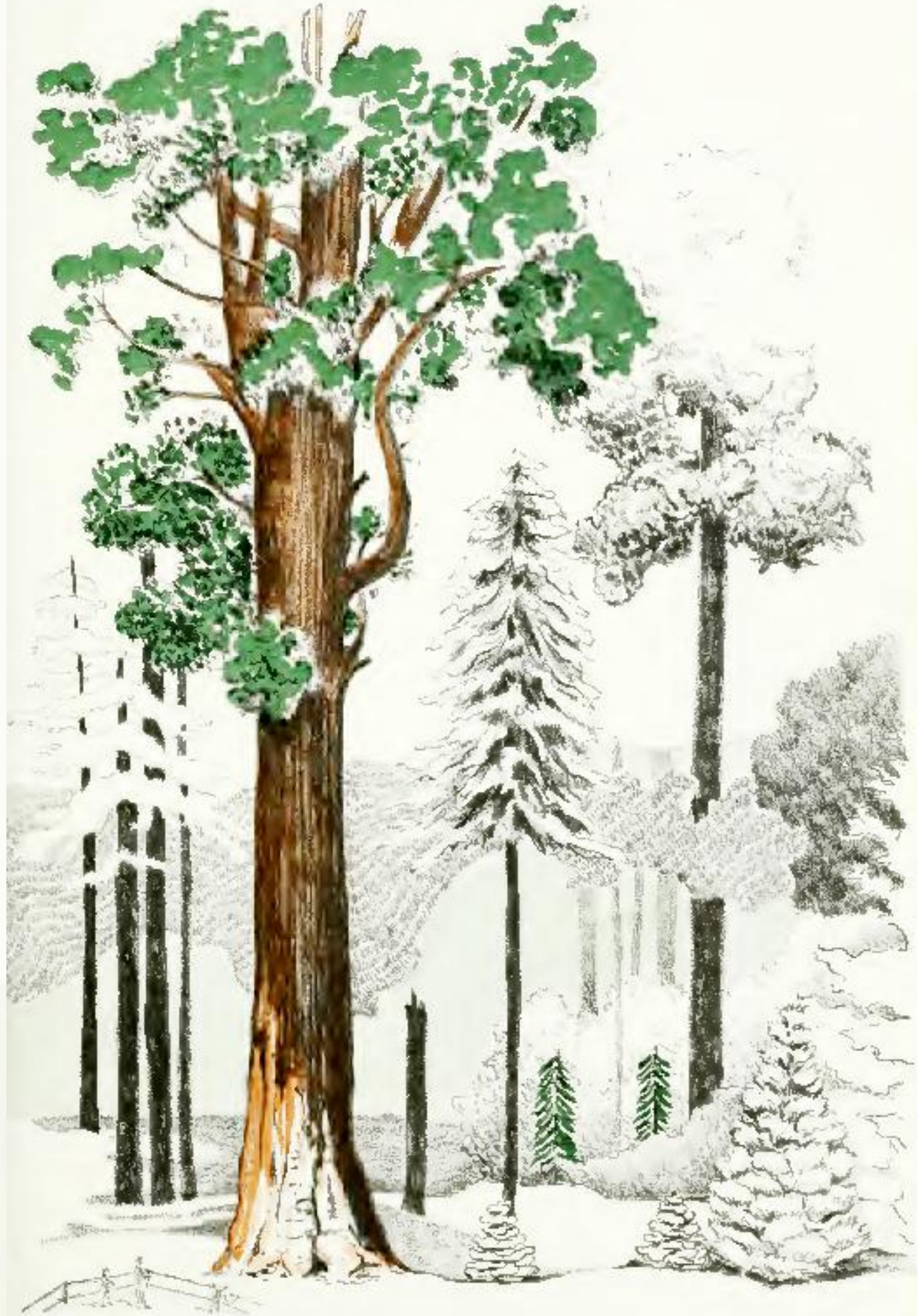
एक विशाल सिकोयाचे झाड.

कॅलिफोर्नियाच्या सियारा नवादा पहाडांमध्ये
विशाल सिकोयाची झाडे सापडतात..

विशाल सिकोयाची बहुतांश झाडं
किंग्स कैनियनमध्ये असलेल्या सिकोया आणि
युस्हमटि नेशनल पार्कमध्ये आहेत.

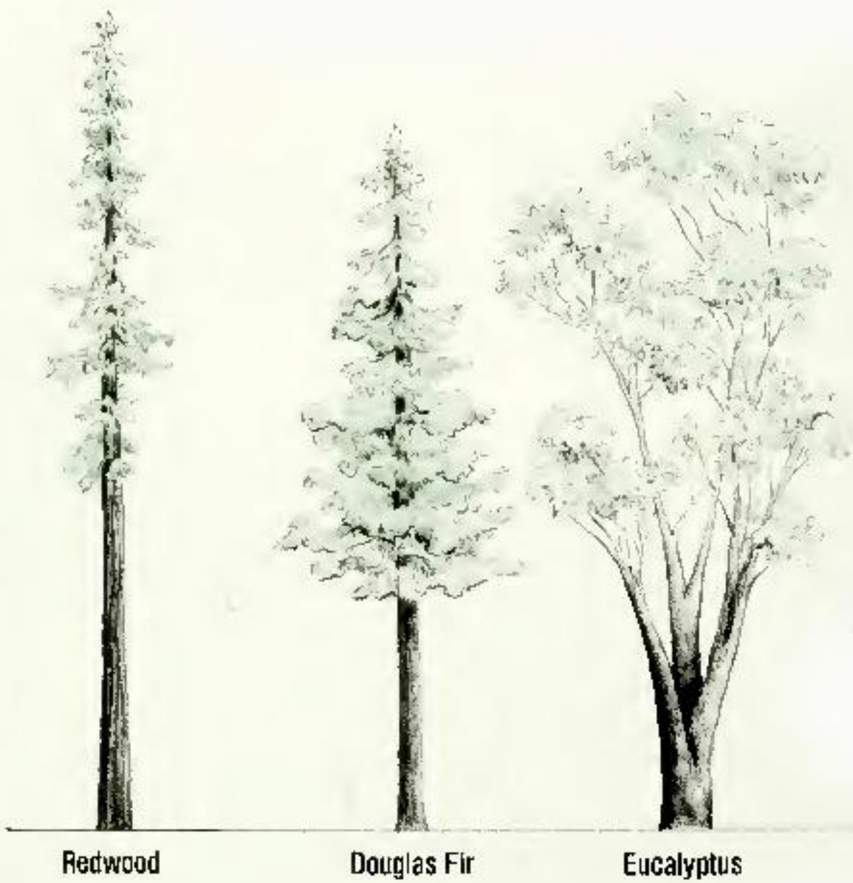
सगळ्यात मोठे सिकोयाचे झाड
सिकोया नॅशनल पार्कमध्ये आहे.
याचे नाव जनरल शर्मन असे आहे.
हे २७२ फुट उंच आहे आणि या झाडाचे वजन
जवळपास ६००० टन आहे.





काही झाडं विशाल सिकोयाझाडांपेक्षा अधिक उंच असू शकतात.

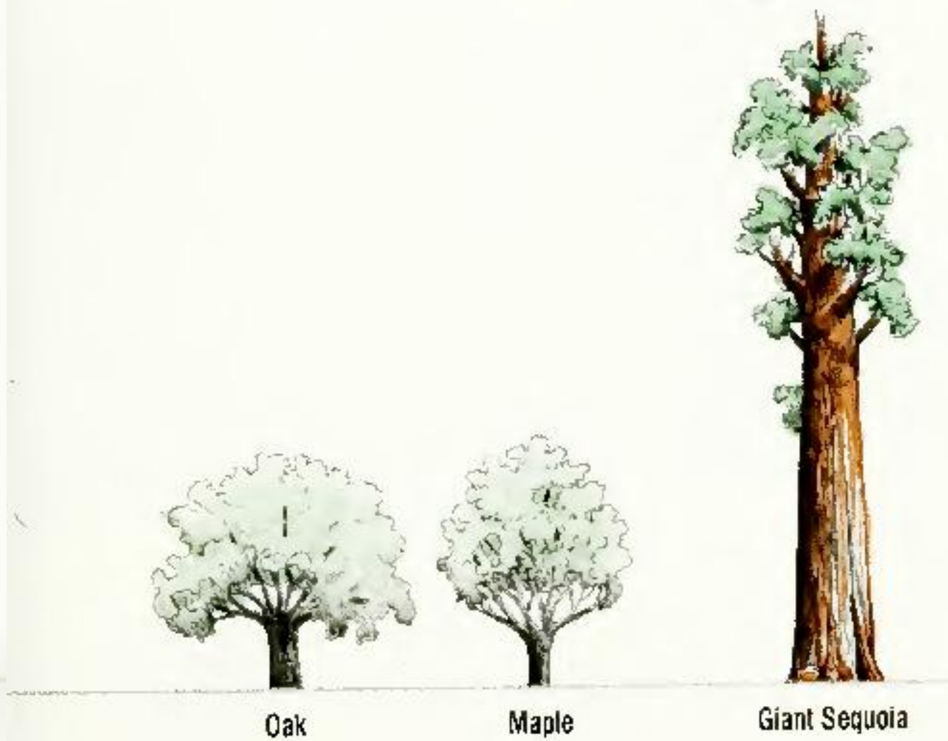
डग्लस देवदार, युक्लिप्टस आणि रेडवुडची झाडं ३०० फुटापेक्षा अधिक उंच असू शकतात.



रेड्वुड डगलस फ़र यूकलिप्टस

पण बहुतेक झाडं ही खूप छोटी असतात. ओक आणि मेपलची झाडं.

१०० फुटापेक्षा कमी उंचीचे असतात. पण कोणतेही झाड विशाल सिकोयाच्या सारखे जड नसते.



ओक मेपल जाइअन्ट सिकोया





विशाल सिकोयाचे खोड खूप मोठे असते. कधीकधी झाड पडते तेव्हा लोक त्याच्या काही भागांचे वजन करू शकतात. त्यावरून लक्षात येते की झाडाचे वजन किती असेल.



बराच काळ लोकांना सिकायोच्या झाडाबद्दल काहीच माहिती नव्हती.

मग १८४८ मध्ये कॅलिफोर्नियामध्ये सोन्याचा शोध घेतला गेला.

सगळीकडून लोक सोन्याच्या शोधात तिकडे येत होते.

काहीजण चालत आले, काही घोड्यावर स्वार होऊन आले आणि काही घोड्या गाडीत.

ते सोने शोधण्यासाठी खोदक झाले.





हे लोक सियारा नवादाच्या पहाडांमध्ये कॅम्पमध्ये राहत असत.

एका कॅम्पचे नाव मर्फी होते. १८५२ मध्ये ऑगस्ट टी दाउद नावाचा एक माणूस या कॅम्पमध्ये काम करत असे.

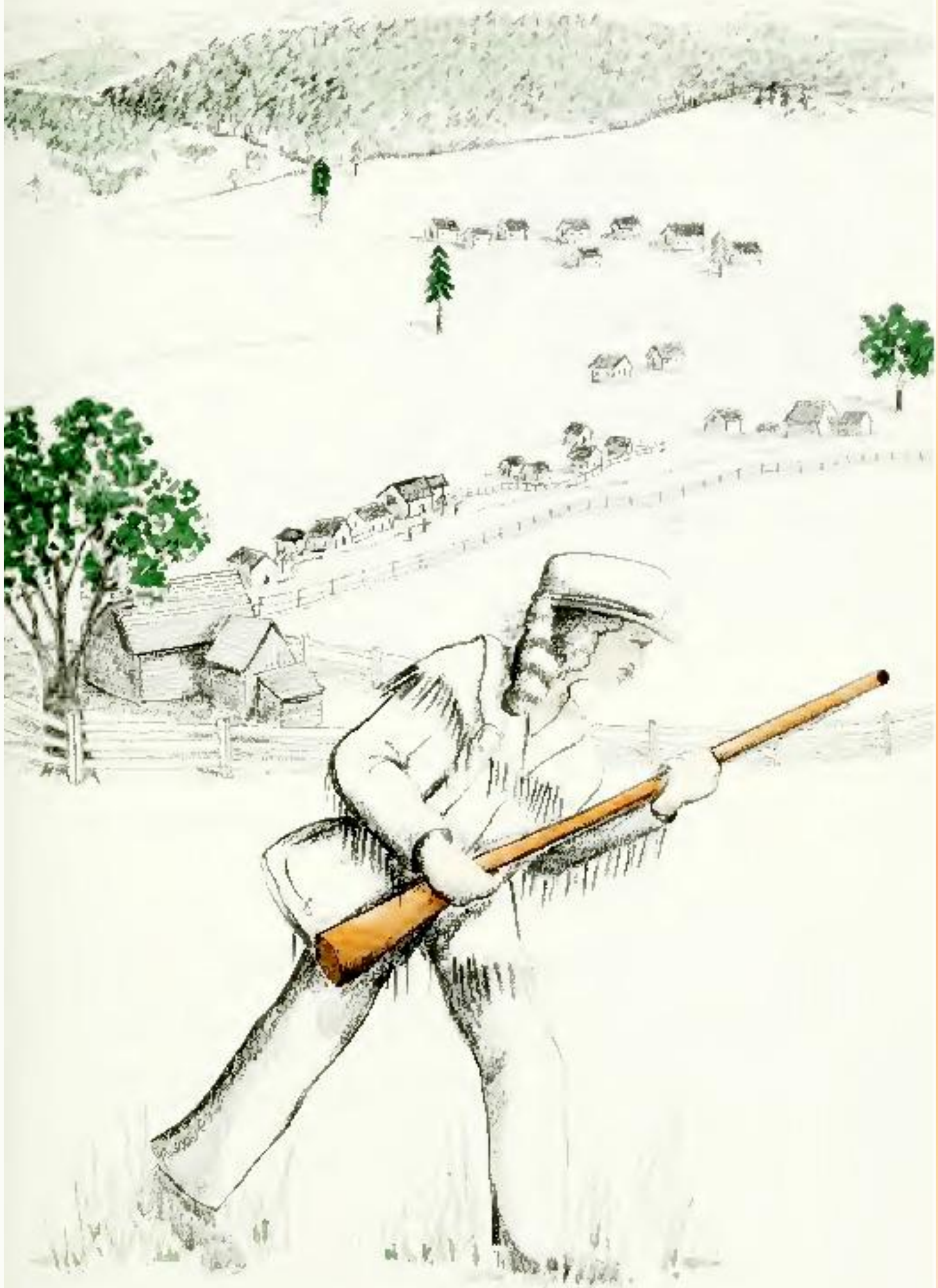
तो एक शिकारी होता. शिकारीच्या शोधात तो रोज जंगलात आत जात असे.

एक दिवस त्याला एक आश्चर्यकारक शोध लागला. त्याने एक विशाल सिकोयाचे झाड बघितले.

झाड एवढे उंच होते की जसे ते आकाशाला स्पर्श करत आहे.

एवढे मोठे झाड त्याने याआधी कधी बघितले नव्हते. त्यावेळी त्याला माहीत नव्हते

की हे झाड जगातले सगळ्यात उंच झाड आहे.







दाऊद लगेच त्याच्या छावणीत परतला.

त्याने सर्वांना त्या प्रचंड झाडाबद्दल सांगितले.

सर्वजण त्याला हसले.

"तू आम्हाला मूर्ख बनवत आहेस!" ते म्हणाले.

“इतके मोठे झाड नाही.“ कोणीही त्याच्यावर विश्वास ठेवला नाही.

कोणीही ते मोठे झाड पाहण्यासाठी जंगलात जाण्यास तयार नव्हते.

दाऊदने खाणकामगारां बरोबर एक युक्ती केली.

त्याने काही दिवस वाट पाहिली.

मग एके दिवशी तो जंगलातून पळत परत आला. यावेळी तो त्या माणसांना म्हणाला,

“माझ्यासोबत लवकर चला! मी एका मोठ्या ग्रिझली अस्वलाला मारले आहे.

त्याला इथे आणण्यास मला मदत करा!”

सर्वजण त्या मोठ्या ग्रिझली अस्वलाला पाहण्यासाठी मागे धावले.

दाऊद त्यांना जंगलात घेऊन गेला.

"अस्वल कुठे आहे?" त्यांनी विचारले.

"आपण लवकरच त्याला भेटू," दाऊद म्हणाला.

तेवढ्यात त्यांना एक महाकाय सिकिया झाड दिसले.

सर्वांनी आश्चर्याने त्याकडे पाहिले.

"बघा," दाऊद म्हणाला.

"अस्वल नाहीये.

पण इथे खरोखरच एक मोठे झाड आहे."





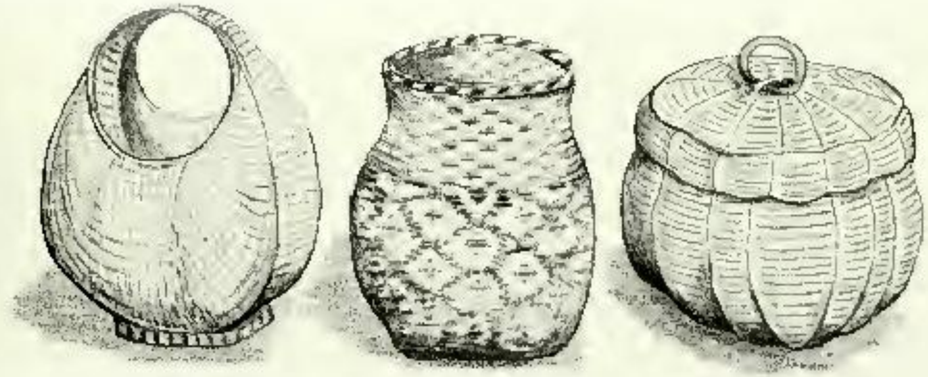


या महाकाय झाडांना सिकोया नावाच्या एका प्रसिद्ध चैरहिक इंडियनच्या नावावरून नाव देण्यात आले.

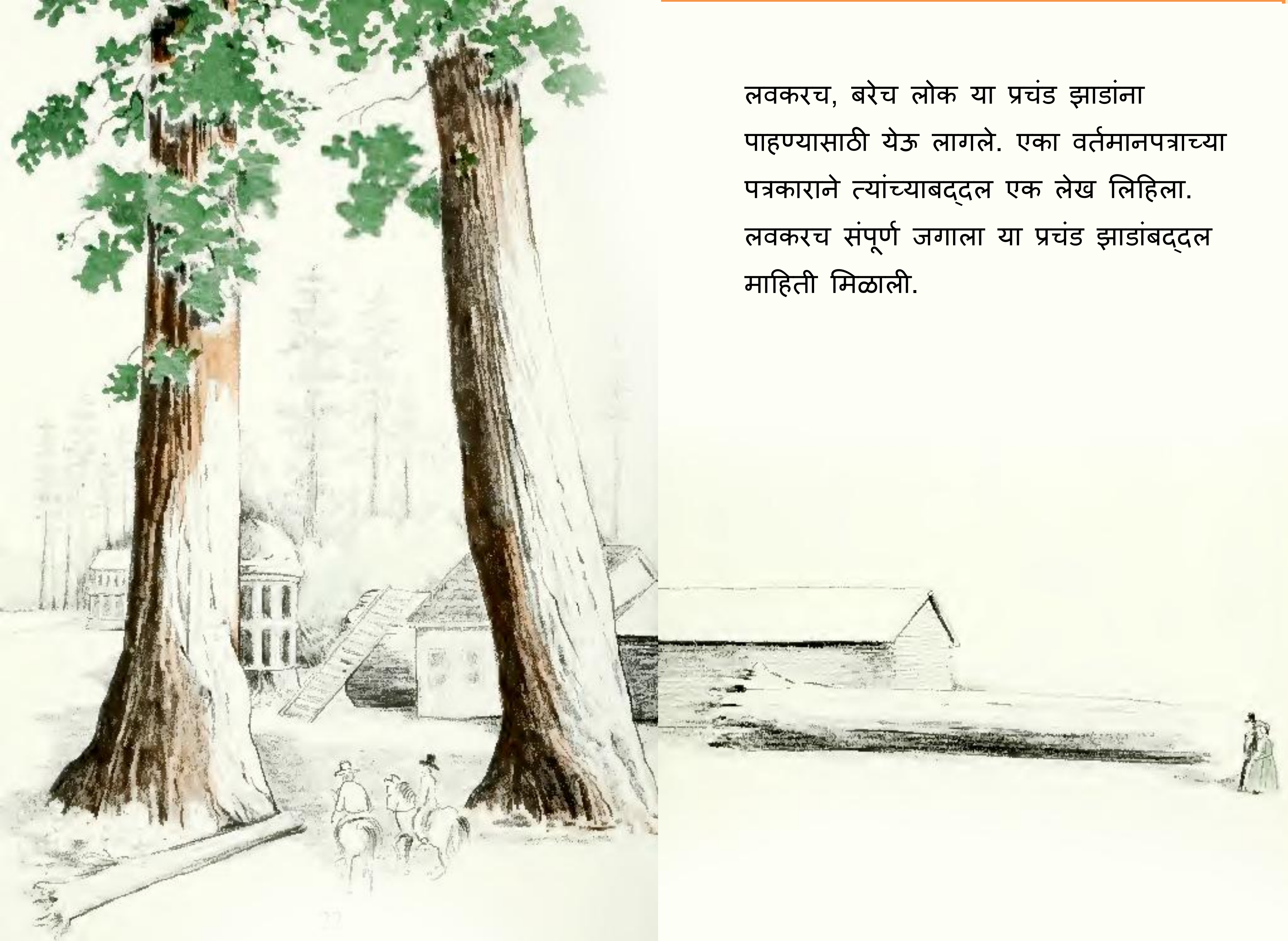
फक्त Sequoya अक्षरे थोडीशी बदलून Sequoia करण्यात आली. सिकिया चौदाव्या वर्णमालेचा शोध लावल्याबद्दल प्रसिद्ध आहे.

त्याने कधीही महाकाय झाडे पाहिली नव्हती.

पण त्याच्या सन्मानार्थ, सिकियाच्या महाकाय झाडांना त्याचे नाव देण्यात आले.



लवकरच, बरेच लोक या प्रचंड झाडांना पाहण्यासाठी येऊ लागले. एका वर्तमानपत्राच्या पत्रकाराने त्यांच्याबद्दल एक लेख लिहिला. लवकरच संपूर्ण जगाला या प्रचंड झाडांबद्दल माहिती मिळाली.



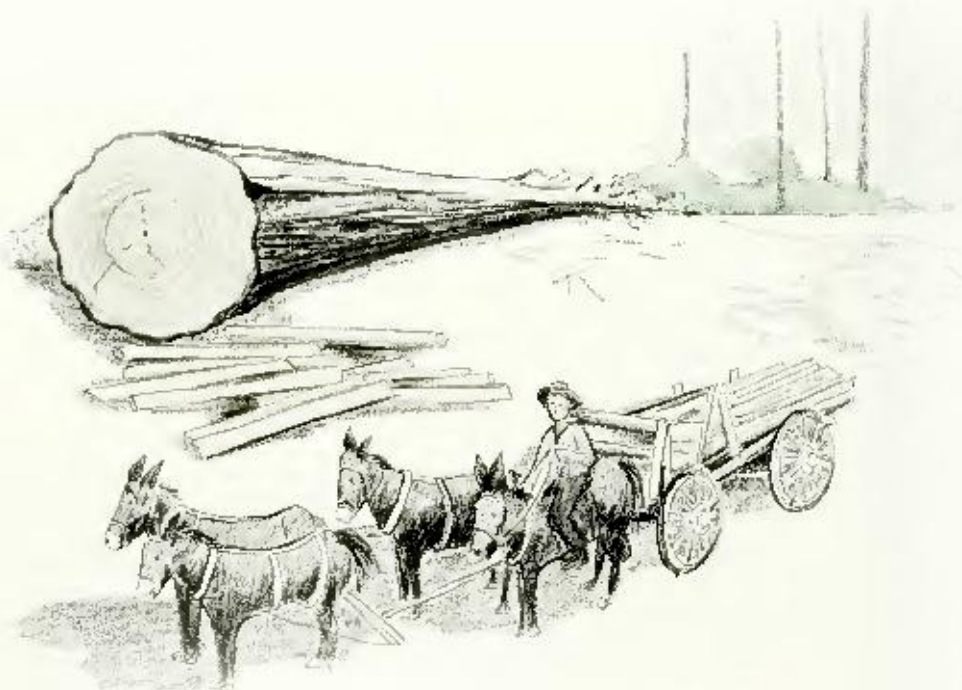
ही झाडे तोडण्यासाठी लाकूडतोडे आले.

पर्यटक झाडे पाहण्यासाठी आले.

शास्त्रज्ञ त्यांचा अभ्यास करण्यासाठी आले.

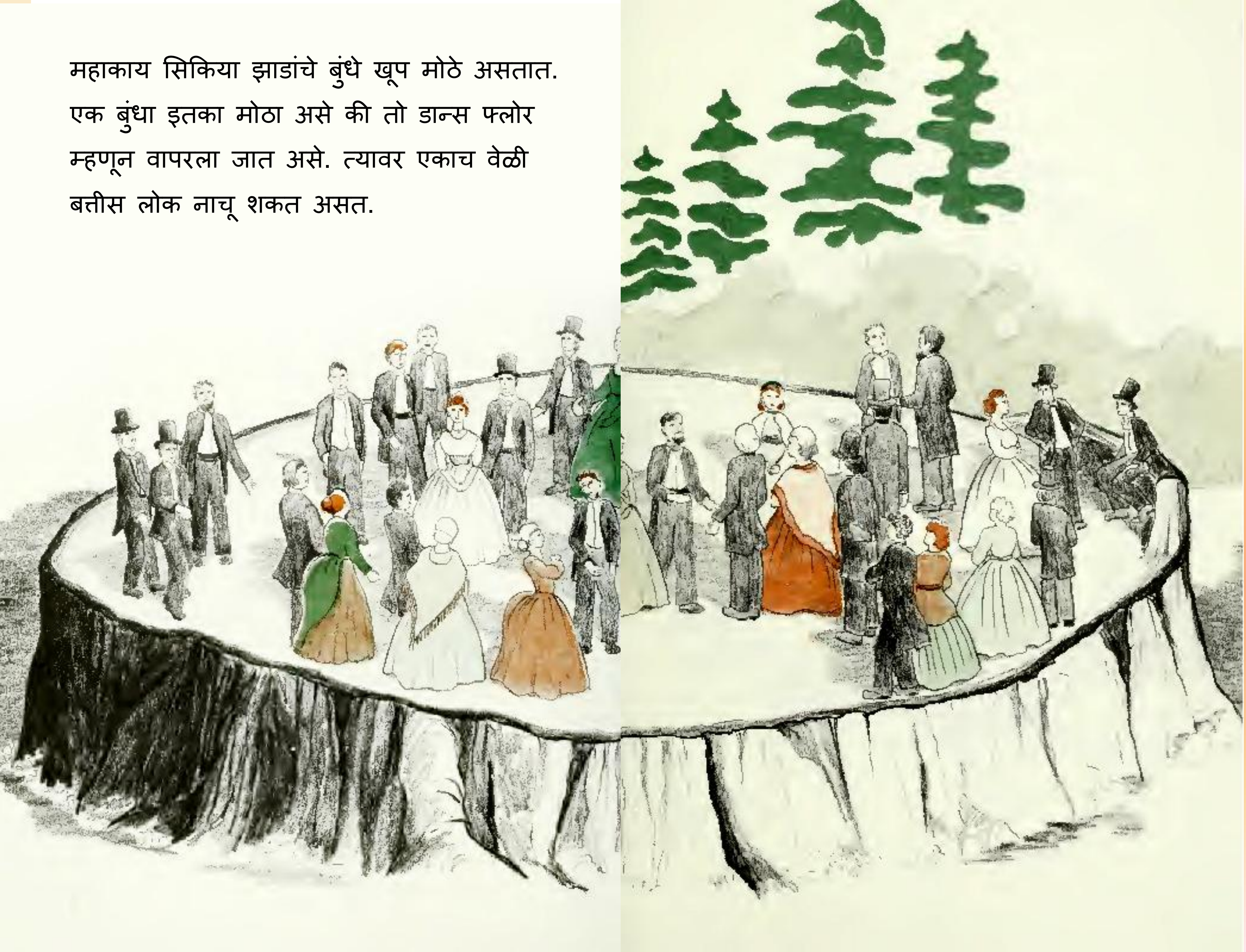
सर्वांना महाकाय सेक्वॉइया झाडांबद्दल जाणून घ्यायचे होते.

ते किती जुने होते?ते इतके मोठे कसे झाले?





महाकाय सिकिया झाडांचे बुंधे खूप मोठे असतात. एक बुंधा इतका मोठा असे की तो डान्स फ्लोर म्हणून वापरला जात असे. त्यावर एकाच वेळी बत्तीस लोक नाचू शकत असत.



प्रत्येक बुंध्याला अनेक कड्या होत्या.

एका झाडाला दरवर्षी दोन कड्या येतात,

वसंत ऋतूमध्ये हलक्या रंगाच्या आणि
उन्हाळ्यात गडद रंगाच्या.

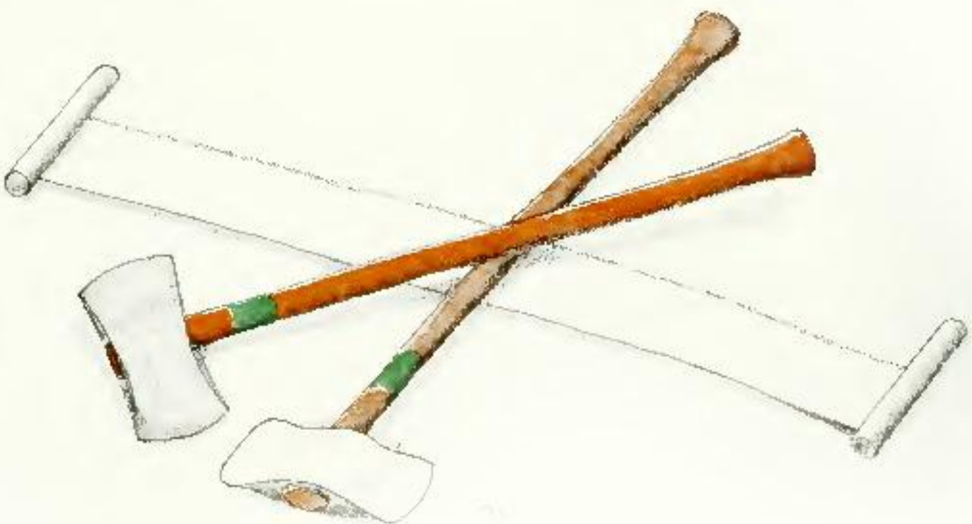
चांगल्या हवामानाच्या वर्षात,कड्या रुंद असतात.

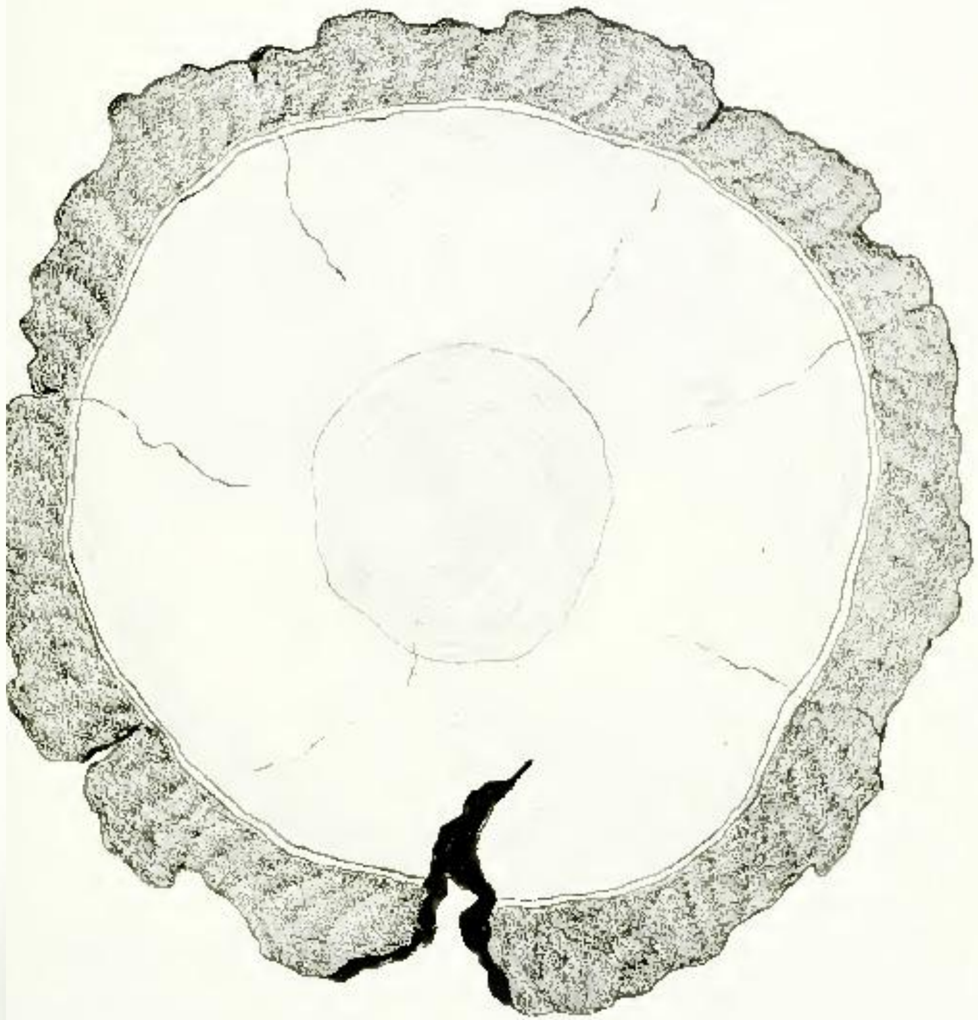
प्रतिकूल हवामानाच्या वर्षात, कड्या बारीक
असतात.

लाकूडतोड करणाऱ्यांनी प्रत्येक बुंध्यावरील या
कड्या मोजल्या.

अशा प्रकारे त्यांना झाडे किती जुनी आहेत हे
कळले.

एका झाडात या कड्यांच्या ३,२०० जोड्या होत्या.







प्रत्येक महाकाय सिकिया या एका लहान बीजापासून वाढते.

बीज पाइन शंकूच्या आत वाढते. पिकल्यावर बीज जमिनीवर पडते. पावसात ते ओले होते.

सूर्याच्या उष्णतेने ते तापते.

नंतर ते अंकुरते.

ते एका लहान रोपापासून वाढते.

दरवर्षी, हे लहान रोप मोठे होते.

जर हवामान चांगले असेल आणित्याच्या आजूबाजूला जास्त झाडे नसतील, तर ते दरवर्षी अनेक इंच उंच वाढते.



दोन आठवड्याचे रोप

सुरुवातीला ते पाइनच्या झाडासारखे दिसते.

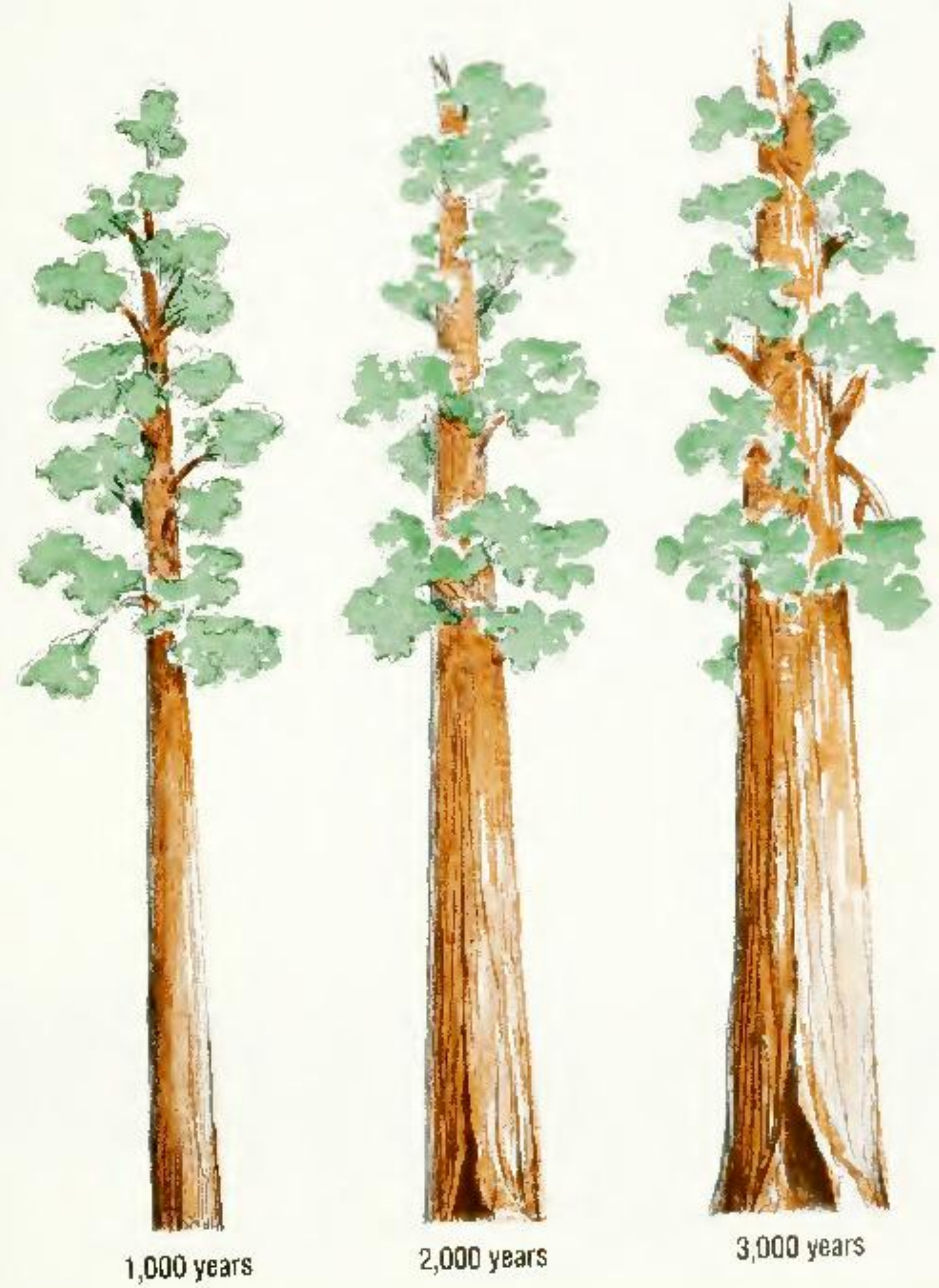
जेव्हा ते सुमारे पंच्याहत्तर वर्षांचे होते, ते शंभर फूटांपेक्षा जास्त उंचीचे होते.

त्यानंतर, खोडाच्या खालच्या भागातून पाने गळू लागतात.

वरच्या बाजूला, फांद्या मोठ्या हातांसारख्या पसरतात.

त्याची साल गडद लाल होते. आता, ते एका महाकाय सिकिया सारखे दिसते.





५ वर्षे २५ वर्षे ७५ वर्षे १०००वर्षे २000 वर्षे ३000वर्षे

महाकाय सिकोया हे इतर कोणत्याही वनस्पतीसारखेच आहे.

त्याला वाढण्यासाठी सूर्यप्रकाश, पाऊस आणि मातीची आवश्यकता असते.

पण त्याला आणखी एका गोष्टीची देखील आवश्यकता असते: आग वणवे विनाशकारी असतात.

पण कधीकधी ते उपयुक्त ठरू शकतात.

महाकाय सिकोया झाडे वणव्यामुळे नुकसानग्रस्त होत नाहीत.

त्यांची साल जाड असते आणि झाडाला आगीपासून वाचवते.

काही जळण्याच्या खुणा सालीवर राहतात,पण झाड जळत नाही.





अग्नीमुळे महाकाय सिकोया झाडांना अनेक प्रकारे मदत होते.

अग्नी सिकोया बियाण्यासाठी जमीन तयार करतो.

उगवण्यासाठी, बियाणे उघड्या जमिनीवर पडावे लागते.

बहुतेकदा, जमिनीवर अनेक गळून पडलेली पाने आणि फांद्या असतात.

या पानांवर पडणारे बियाणे मातीपर्यंत पोहोचण्यापूर्वीच नष्ट होतात.

अग्नी गळून पडलेली पाने आणि फांद्या जाळून टाकतो.



आग बियांना शंकूतून बाहेर पडण्यास मदत करते.

बिया शंकूच्या आत घट्ट बंद केलेल्या असतात.

जंगलातील आगी हवा गरम करतात आणि गरम हवा शंकू सुकवतात.

ते उघडतात आणि आगीमुळे तयार झालेले बिया जमिनीवर पडतात.

डग्लस खार जमिनीत बिया देखील पेरतात.

खार महाकाय सिकोया झाडांचे शंकू फोडतात, ते खातात आणि नंतर बिया पसरवतात.





जंगलातील आगीमुळे जमिनीतील खनिजांचे प्रमाण वाढते.

वनस्पतींना वाढण्यासाठी खनिजांची आवश्यकता असते.

ही खनिजे राखेत आढळतात.पाऊस ही खनिजे मातीत वाहून नेतो.



आगीमुळे सिकोया झाडांभोवती वाढणारी इतर झाडे जाळली जातात आणि नष्ट केली जातात.

आगीमुळे लहान सिकोया झाडे देखील जाळली जातात.

ते आजारी आणि जुनी झाडे देखील नष्ट करतात.

यामुळे मोठ्या झाडांना मोठी वाढ होण्यासाठी जागा मिळते.

एका सिकोया झाडाचे खोड त्याच्या मध्यभागी कापून एक बोगदा तयार करण्यात आला.

ते झाड इतके मोठे होते की त्यातून गाडी जाऊ शकत होती.

त्यानंतर १९६९ च्या हिवाळ्यात एका रात्री, बोगदा असलेले झाड कोसळले.

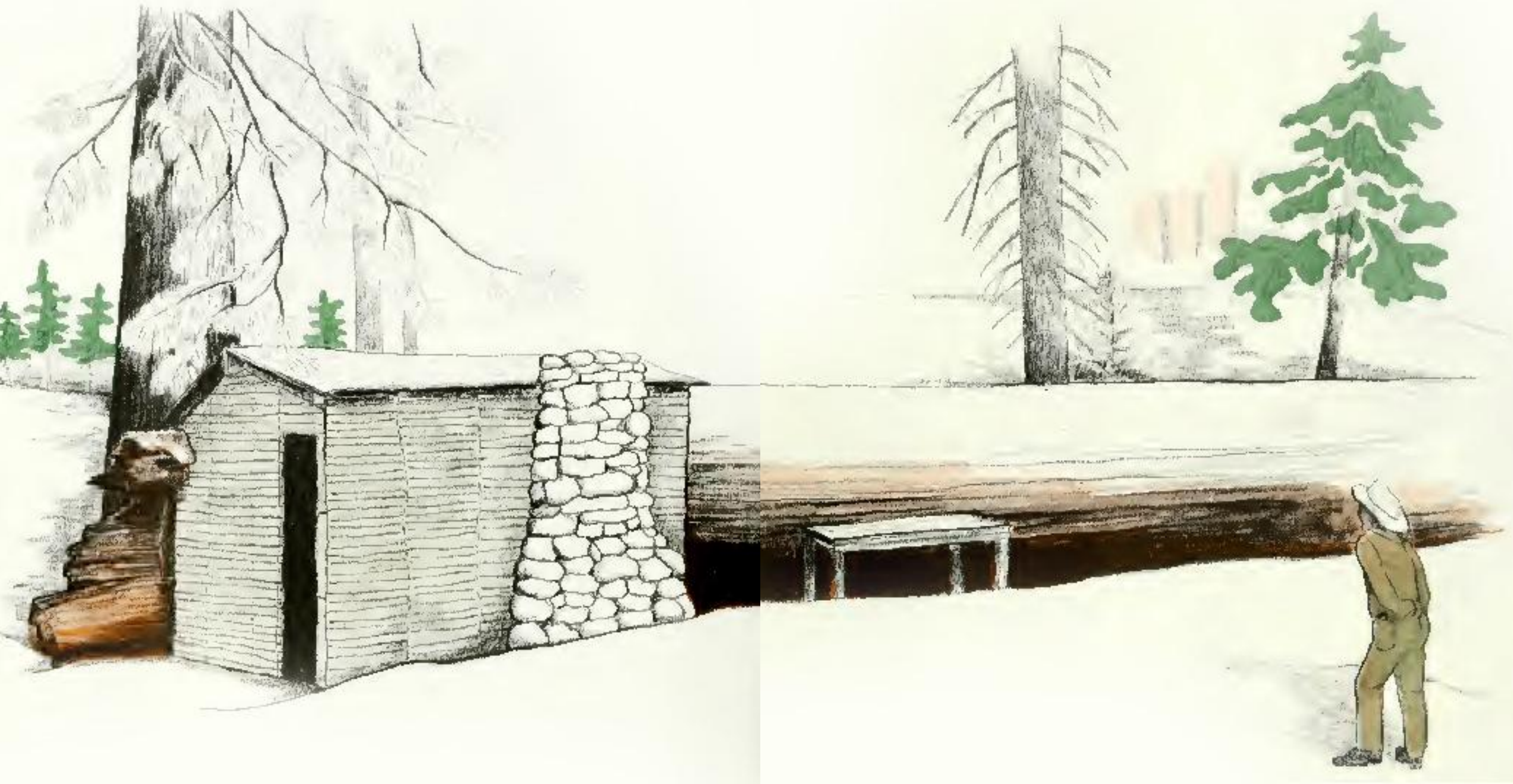
महाकाय सिकोया सामान्यतः आजारी पडत नाहीत किंवा मरत नाहीत.

ते सहसा फक्त जोरदार वारा किंवा चक्रीवादळातच पडतात.

काही झाडांची मुळे त्यांचे वजन सहन करण्याइतकी मजबूत नसतात.



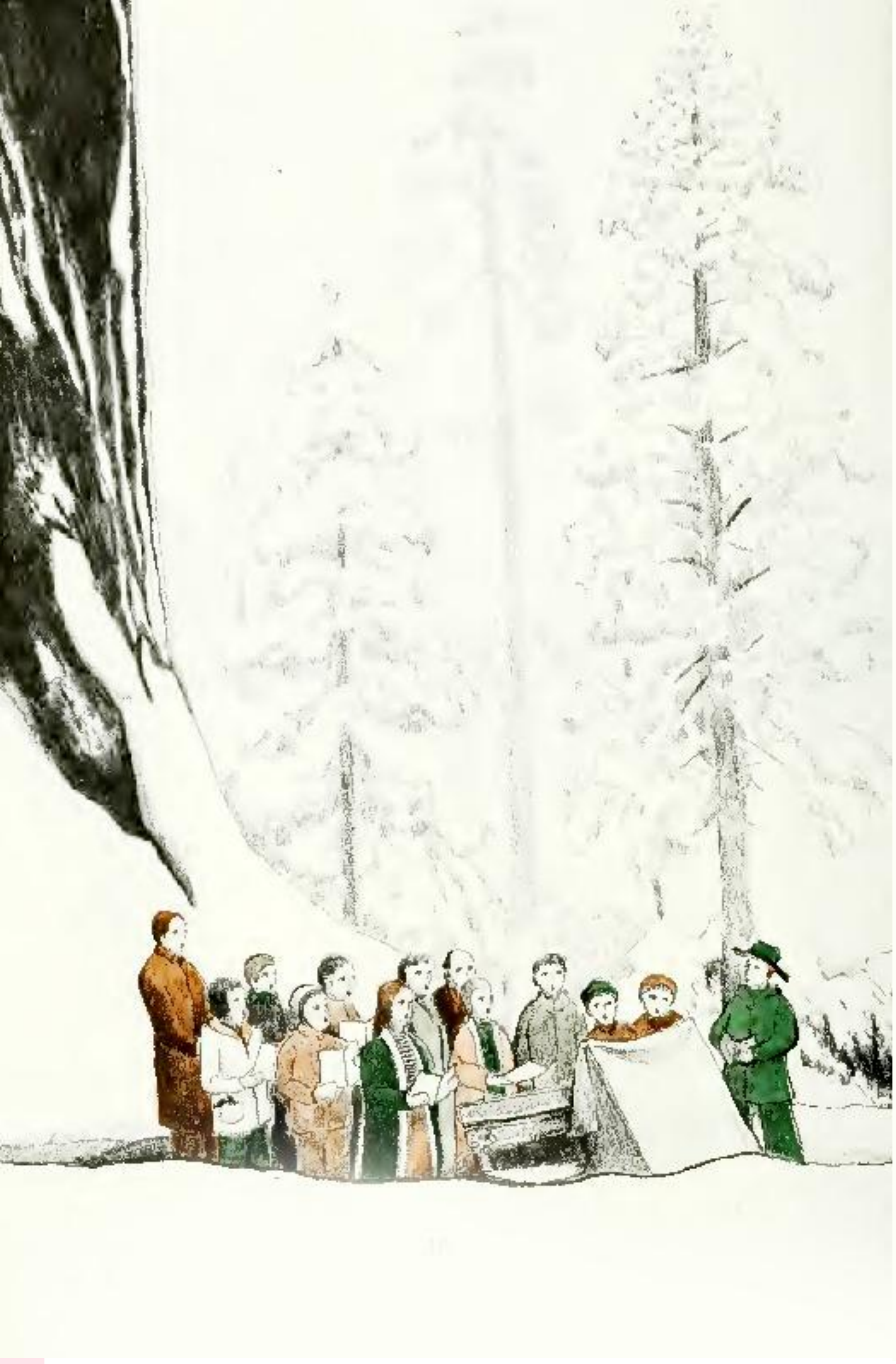




हेल थार्प नावाच्या माणसाने एका पडलेल्या महाकाय सिकोया झाडाच्या पोकळ खोडात आपले घर बनवले होते.

झाडाच्या आतली खोली ५६ फूट लांब होती.

खोली एका बाजूला आठ फूट उंच आणि दुसऱ्या बाजूला चार फूट उंच होती.



लाकूडतोडे आता ही महाकाय झाडे तोडत नाहीत.

त्यांना संरक्षित प्रजाती म्हणून घोषित करण्यात आले आहे.

आता सर्वांना ते पाहण्याचा आनंद घेता येईल.

दरवर्षी हजारो लोक या झाडांना भेट देतात.

ग्रँट ग्रोव्हमधील जनरल ग्रँट सिकोया झाड हे अमेरिकेचे ख्रिसमस ट्री आहे.

दरवर्षी, या झाडाखाली अनेक लोक ख्रिसमस साजरा करण्यासाठी येतात.

जायंट सिकोया हे एक खास झाड आहे. ते खूप उंच आहे. ते खूप सुंदर आहे.हे जगातील सर्वात मोठे जिवंत प्राणी आहे.

